

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Agnieszka Piotrowska (spr.)
Sędziowie:	SSA Tadeusz Nowakowski SSA Janusz Kaspryszyn
Protokolant:	Joanna Skuza

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2012 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **S. G. i A. G.**

przeciwko **Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Z.**

o uchylenie uchwał

na skutek apelacji powoda A. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze

z dnia 7 listopada 2011 r. sygn. akt I C 585/11

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powoda A. G. na rzecz strony pozwanej 135 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód A. G. wniósł o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia pozwanej Spółdzielni Usługowej (...) w Z. z dnia 19.03.2011 r. w przedmiocie wykreślenia go jako członka z pozwanej spółdzielni, albowiem w jego ocenie uchwała podjęta została z naruszeniem przepisów prawa spółdzielczego oraz statutu, pod pretekstem braku więzi organizacyjnej ze spółdzielnią, na podstawie § 8 pkt 4 lit. b statutu, który posługuje się nieprecyzyjnym pojęciem „nieutrzymywania więzi organizacyjnej”, stwarzającym szerokie pole do nadużyć przy jego interpretacji i stosowaniu. Podniósł, że przyczyna pozbawienia członkostwa powinna być konkretna i prawdziwa, a w jego wypadku warunki te nie zostały spełnione, a nadto sugerował, że jego wykluczenie było działaniem odwetowym Spółdzielni, ponieważ jego syn, którego popierał, pozostawał w sporze ze Spółdzielnią.

Pozwana Spółdzielnia Usługowa (...) w Z. wniosła o oddalenie powództwa, podnosząc, iż w jej ocenie przy podjęciu zaskarżonej uchwały nie doszło do naruszenia przepisów prawa i statutu spółdzielni. Zaprzeczyła, aby § 8 pkt 4 lit. b statutu był nieprecyzyjny, a ponadto zauważyła, że powód uczestniczył w opracowaniu podobnej regulacji

w poprzednio obowiązującym statucie spółdzielni. Wskazała nadto, że powód przez okres 4 lat nie udzielał się w spółdzielni, co sam przyznał przed Radą Nadzorczą.

Na podstawie art. 219 k.p.c. sprawa z powództwa A. G. przeciwko Spółdzielni Usługowej (...) w Z. sygn. akt I C 585/11, połączona została ze sprawą z powództwa S. G. przeciwko Spółdzielni Usługowej (...) w Z. sygn. akt I C 586/11 o uchylenie uchwały.

Wyrokiem częściowym z dnia 07.11.2011 r. Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze oddalił powództwo A. G..

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło na tle następujących ustaleń faktycznych.

A. G. został przyjęty w poczet członków pozwanej Spółdzielni Usługowej (...) w Z. (wówczas (...) Spółdzielni Budowlanej w S. z/s w Z.) w dniu 05.05.1989 r. W okresie od dnia 21.07.1993 r. do 11.03.1999 r. pełnił funkcję członka zarządu spółdzielni, od dnia 09.03.2000 r. do dnia 20.07.2000 r. był zastępcą prezesa zarządu, zaś od dnia 21.07.2000 r. pełnił funkcję prezesa zarządu (...) Spółdzielni Budowlanej w S., z której został odwołany uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 23.08.2006 r.

Powód był obecny na walnym zgromadzeniu spółdzielni w dniu 27.10.2006 r., natomiast nie uczestniczył w walnych zgromadzeniach spółdzielni w latach 2007, 2008, 2009, 2010. O terminach, w których się odbywały, był zawiadamiany listami poleconymi, nie usprawiedliwiał swojej nieobecności. Nie udzielił innej osobie pełnomocnictwa do reprezentowania go w walnych zgromadzeniach. W tych latach powód nie utrzymywał więzi ze spółdzielnią, nie uczestniczył w rozwiązywaniu problemów spółdzielni, realizacji jej zadań. Nie zwracał się z pismami do spółdzielni, nie działał na jej rzecz.

Rada Nadzorcza Spółdzielni Usługowej (...) w Z. na posiedzeniu w dniu 17.12.2011 r. podjęła uchwałę o wykreśleniu z rejestru członków spółdzielni (...). W uzasadnieniu wskazano, że A. G. po dniu 27.10.2006 r. zaniechał jakichkolwiek kontaktów ze spółdzielnią, zerwał więź organizacyjną przez kolejne 4 lata. Podstawą podjęcia uchwały było wyczerpanie przesłanek statutowych wskazanych w § 6 pkt 4 ppkt 2 i § 8 pkt 4 lit. b. Podjęcie uchwały poprzedziło wysłuchanie zainteresowanych członków i dyskusja. A. G. oświadczył w trakcie wysłuchania w dniu 26.11.2010 r., że nie uczestniczył przez 4 lata w życiu spółdzielni, dodał, że nie widział takiej potrzeby, bo jego syn jest członkiem spółdzielni i przekazuje mu wszystkie informacje. Dodał, że zna skutki nieutrzymywania więzi ze spółdzielnią.

O podjętej uchwale powód powiadomiony został pismem z dnia 22.12.2010 r. które zawierało również uzasadnienie uchwały.

Pismem z dnia 09.01.2011 r. A. G. wniósł odwołanie od uchwały Rady Nadzorczej z dnia 17.12.2011 r. do Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Usługowej (...) w Z.. Zarzucał w nim, że podjęta ona została z naruszeniem przepisów statutu i oparta na nieprawdziwych ustaleniach faktycznych. Powtórzył, że utrzymywał więź ze spółdzielnią za pośrednictwem swojego syna P. G.. Zarzucał, że uzasadnienie uchwały Rady Nadzorczej jest lakoniczne i uchybia przepisom statutu i ustawy. Uznał wykreślenie go ze spółdzielni za działania odwetowe nieprzychylnych mu osób.

Rada Nadzorcza w protokole nr (...) z dnia 12.02.2011 r. odniosła się do odwołania powoda, stwierdzając, że od dnia 27.10.2006 r. do dnia 15.12.2010 r. nie wykonywał zadań statutowych spółdzielni i całkowicie zerwał z nią więź organizacyjną. Stwierdziła, że nie mógł utrzymywać więzi organizacyjnej poprzez syna P. G., gdyż ten również nie utrzymywał więzi organizacyjnej ze spółdzielnią, w związku z czym wniosła o oddalenie wniesionego odwołania.

W dniu 19.03.2011 r. odbyło się Walne Zgromadzenie członków pozwanej Spółdzielni. W obradach uczestniczyło 10 z 12 członków. Przed głosowaniem w sprawie odwołania powoda od decyzji Rady Nadzorczej z dnia 17.12.2011 r. uczestnicy zgromadzenia zapoznani zostali z treścią odwołania i protokołu Rady Nadzorczej nr (...) z dnia 12.02.2011 r. oraz wysłuchano powoda. Uznając, że powód wyczerpał przesłanki wykreślenia z członkostwa w spółdzielni określone w § 6 pkt 4.2 oraz § 8 pkt 4 lit. b podjęto uchwałę o oddaleniu odwołania A. G. większością 8 głosów oddanych „za” (nie oddano głosów przeciwko podjęciu uchwały).

Pismem z dnia 22.03.2011 r. powód otrzymał zawiadomienie o oddaleniu przez Walne Zgromadzenie członków Spółdzielni jego odwołania od uchwały Rady Nadzorczej z dnia 17.12.2011 r. z załącznikami w postaci protokołu obrad Walnego Zgromadzenia oraz protokołu nr (...) Rady Nadzorczej z dnia 12.02.2011 r.

W dniu 19.06.2010 r. Walne Zgromadzenie pozwanej spółdzielni zatwierdziło uchwałą nowy statut, w którym m.in. przyjęto nową nazwę spółdzielni – Spółdzielnia Usługowa (...). Po jego przyjęciu sporządzony został także rejestr aktywności członków spółdzielni w obradach walnych zgromadzeń członków w latach 2006 – 2010. Wniosek dotyczący zmiany statutu został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 08.10.2010 r.

Zgodnie z § 6 ust. 4 statutu spółdzielni, członek spółdzielni ma obowiązek:

1. przestrzegania przepisów prawa, postanowień statutu i opartych na niej regulaminów;
2. dbania o dobro i rozwój spółdzielni oraz uczestniczenia w realizacji jej zadań statutowych.

W myśl § 8 pkt. 4 lit. b statutu, członek nie wykonujący obowiązków statutowych z przyczyn przez niego niezawinionych może być wykreślony z rejestru członków spółdzielni w szczególności, gdy nie utrzymuje więzi organizacyjnej ze spółdzielnią przez okres dłuższy niż 1 rok.

Przepisy § 8 pkt. 5-9 określają organ właściwy do wykreślenia z rejestru członków i postępowanie wewnątrzspółdzielcze.

Powód pismem z dnia 29.12.2010 r., skierowanym do Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni, poinformował, że zlecił na własny koszt przeprowadzenie w dniu 15.11.2010 r. kontroli i wydania opinii przez Spółdzielnię (...) dotyczącą stanu szybów wentylacyjnych i kominowych, powstałych za jego kadencji jako prezesa Spółdzielni. W piśmie z dnia 30.12.2010 r. skierowanym do Prezesa Zarządu pozwanej Spółdzielni powód postulował załatwienie sprawy zajmowania i przynależności piwnic oraz miejsc parkingowych.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji zważył, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd ten wskazał, iż poczynił ustalenia faktyczne na podstawie dowodów z dokumentów, które uznał za wiarygodne i przydatne w sprawie, a których prawdziwości żadna ze stron skutecznie nie podważyła, natomiast oddalił wniosek dowodowy z przesłuchania świadków zawnioskowanych przez powoda, bowiem świadkowie ci mieliby zeznawać co do motywów którymi, według powoda, kierowała się pozwana Spółdzielnia wykreślając go z rejestru, co było pozbawione znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Powołując się na przepis art. 42 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz.U.03.188.1848 j.t., ze zm.), z którego powód wywodził swoje roszczenie, przepis art. 24 § 3 Prawa spółdzielczego oraz na orzecznictwo Sądu Najwyższego, Sąd I instancji wskazał, iż rolą sądu w sprawie o wykreślenie członka z rejestru jest zbadanie, czy przyczyny podane w uchwale o wykreśleniu istniały i czy wykreślenie członka Spółdzielni z tych właśnie przyczyn nie naruszało przepisów prawa lub postanowień statutu .

W ocenie Sądu Okręgowego podstawa, na której wykreślono powoda z rejestru członków pozwanej Spółdzielni, została w statucie dostatecznie sprecyzowana, a zachowanie powoda wyczerpało przesłanki spornego przepisu § 8 pkt. 4 lit. b statutu. Zdaniem tego Sądu utrzymywanie przez członka więzi organizacyjnej ze spółdzielnią (związku, łączności) w stopniu minimalnym sprowadza się do uczestniczenia w obradach Walnego Zgromadzenia. Owa więź organizacyjna polega także na uczestniczeniu w organach spółdzielni, udziale w realizacji jej zadań (§ 6 statutu), zatem ogólnie chodzi tu o współdziałanie w funkcjonowaniu Spółdzielni. Dodatkowo wspomniany przepis określał także okres, po którym beczynność, bierność członka spółdzielni, a więc naruszenie obowiązków statutowych, może narazić go na wykreślenie z jego grona (1 rok).

Sąd I instancji, powołując się na akta osobowe powoda, wskazał, iż jego ostatnią aktywnością w ramach pozwanej spółdzielni było uczestnictwo w Walnym Zgromadzeniu w dniu 27.10.2006 r. W kolejnych latach powód nie

uczestniczył w obradach Walnego Zgromadzenia, nie był zainteresowany pracami dotyczącymi zmiany statutu i zatwierdzeniem nowego. Nie upoważnił także innych osób do reprezentowania go na Walnym Zgromadzeniu. Nie wykazał się także inną aktywnością, bowiem nie uczestniczył w realizacji statutowych zadań spółdzielni, nie składał pism, wniosków itp. Sąd wskazał, iż powód w istocie nie kwestionował tych okoliczności, a na rozprawie w dniu 07.11.2011 r. przyznał, że nie uczestniczył przez 4 lata w posiedzeniach Walnego Zgromadzenia. W przekonaniu Sądu Okręgowego brak aktywności powoda w okresie 4 lat, niewykonywanie obowiązków statutowych, było niewątpliwie wystarczającą przesłanką do rozwiązania z nim stosunku członkostwa. Jego aktywność po wykreśleniu z rejestru członków nie może być brana pod uwagę dla oceny zasadności podjęcia zaskarżonej uchwały.

W tym kontekście Sąd I instancji uznał, że spełnione zostały przesłanki z § 8 pkt. 4 lit. b statutu Spółdzielni, zatem pozwana władna była podjąć uchwałę o wykreśleniu powoda z rejestru swoich członków. Decyzja pozwanej nie była dowolna, opierała się na regulacjach statutowych, które wyraźnie określały przesłankę wykreślenia. Została także należycie uzasadniona z podaniem podstawy wykreślenia. Wykreślenie powoda z rejestru członków spółdzielni nie naruszało zatem przepisów prawa ani postanowień statutu. W ocenie tego Sądu nie sposób zgodzić się z powodem, aby zadeklarowanie, przy składaniu wyjaśnień przed organami Spółdzielni, chęci dalszego w niej uczestniczenia, wyłączało możliwość pozbawienia członkostwa. Organy Spółdzielni mają obowiązek wysłuchać wyjaśnień zainteresowanego członka spółdzielni, niemniej jego stanowisko nie jest dla nich wiążące. Odrzucić należało także sugestie powoda, iż pozbawienie członkostwa jest formą odwetu. Procedura wykreślenia powoda z rejestru członków zainicjowana została po zasadniczych zmianach w spółdzielni – uchwaleniu nowego statutu, zmianie nazwy, co pociągnęło także za sobą podsumowanie aktywności jej członków. W wyniku tych działań Rada Nadzorcza rozwiązała stosunek członkostwa nie tylko z powodem, ale i z innym członkiem R. W..

Apelację od powyższego wyroku częściowego wywiódł powód, zaskarżając go w całości i zarzucając:

1) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału poprzez ustalenie, że powód A. G. zerwał więź organizacyjną ze Spółdzielnią nie uczestnicząc w zebraniach jej organów i nie udzielając się w realizacji jej zadań statutowych;

2) obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 24 § 3 ustawy z dnia 16.09.1982 r. prawo spółdzielcze (t.j. Dz. U z 2003 r., Nr 188, poz. 1848 z późn. zm.) polegającą na przyjęciu, że użyte w przepisie § 8 ust. 4 lit. „b” Statutu Spółdzielni Usługowej (...) w Z. określenie podstawy wykreślenia członka z powodu nieutrzymywania „więzi organizacyjnej” ze Spółdzielnią przez okres dłuższy niż 1 rok jest wystarczające do przyjęcia, iż zapis ten dostatecznie jasno określa przyczyny wykreślenia i może stanowić podstawę pozbawienia członkostwa;

3) mającą wpływ na treść wyroku obrazę przepisów postępowania, a mianowicie:

a) art. 217 § 2 k.p.c. polegającą na bezzasadnym oddaleniu wniosku dowodowego zgłoszonego przez powoda w pozwie na okoliczności związane z rzeczywistymi przesłankami, jakimi kierowali się głosujący za wykreśleniem powoda członkowie Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni, co w konsekwencji spowodowało niewyjaśnienie przez Sąd meriti twierdzenia powoda, że wykreślenie to stanowiło formę retorsji za wspieranie swego syna S. G., którego również pozbawiono członkostwa tej samej Spółdzielni,

b) art. 299 k.p.c. przez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron i zastąpienia tego dowodu jedynie informacyjnym rozpytaniem powoda, w sytuacji ujawnionych przed sądem rozbieżności co do sposobu realizacji przez powoda A. G. jego obowiązków związanych z członkostwem w pozwanej Spółdzielni.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uznanie powództwa w części odnoszącej się do zaskarżonej uchwały o wykreśleniu powoda A. G. ze Spółdzielni, a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jako oczywiście bezzasadna podlegała oddaleniu.

W pierwszej kolejności mając na względzie, że powód w apelacji zarzucał zarówno naruszenie prawa materialnego, jak i procesowego, należało rozpoznać zarzuty dotyczące naruszenia procedury cywilnej, poczynając od zarzucanych błędów w dokonaniu ustaleń faktycznych, ponieważ ocena zasadności naruszenia prawa materialnego może być dokonana dopiero po stwierdzeniu, że ustalenia stanowiące podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku dokonane zostały prawidłowo, tj. zgodnie z przepisami prawa procesowego.

Zważyć należy, że przepis art. 233 § 1 k.p.c. przyznaje Sądowi swobodę w ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, a zarzut naruszenia tego uprawnienia tylko wtedy może być uznany za usprawiedliwiony, jeżeli Sąd zaprezentuje rozumowanie sprzeczne z regułami logiki, z zasadami wiedzy bądź z doświadczeniem życiowym. W realiach analizowanej sprawy powyższe okoliczności nie zaistniały, bowiem Sąd Okręgowy, w wyniku prawidłowo przeprowadzonego postępowania dowodowego, uwzględniającego zasady rozkładu ciężaru dowodu, ustalił wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, które znajdowały odzwierciedlenie w całości kształcie zaoferowanego przez strony materiału dowodowego. Dokonując zaś oceny tak zebranego materiału dowodowego, nie naruszył reguł swobodnej oceny dowodów, wyznaczonych treścią przepisu art. 233 k.p.c., a w szczególności zasad logiki, wiedzy i doświadczenia życiowego. Wobec czego Sąd Apelacyjny ustalenia te w całości podzielił i przyjął za podstawę swego rozstrzygnięcia.

Trzeba przy tym zauważyć, że podnosząc zarzut sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, skarżący nie wskazał w zasadzie, z których dowodów, przeprowadzonych w toku postępowania przed Sądem I instancji, należało wyprowadzić odmienne wnioski. Analiza tego zarzutu prowadzi do konkluzji, że powód kwestionuje w istocie jedynie dokonaną przez Sąd Okręgowy ocenę prawną własnych ustaleń polegającą na przyjęciu, iż prawidłowym było określenie zachowania powoda względem strony pozwanej w latach 2007 – 2010 jako nieutrzymywanie więzi organizacyjnej ze spółdzielnią. Powód nie kwestionował bowiem ustaleń dotyczących jego nieobecności na walnych zgromadzeniach w latach 2007 – 2010, przyznając w apelacji, że jest to okoliczność bezsporna, natomiast twierdził, że jego zainteresowanie życiem spółdzielni przejawiało się we wsparciu, jakiego udzielał swoim synom w próbach naprawy sytuacji ekonomicznej strony pozwanej. Skarżący, zarówno w postępowaniu przed Sądem I instancji, jak i w apelacji, nie wskazał jednak, w jaki sposób wsparcie udzielane synom miałyby odzwierciedlać jego uczestnictwo w wykonywaniu statutowych zadań spółdzielni czy utrzymywanie więzi organizacyjnej ze strona pozwaną.

Należy zauważyć, że takiej mocy nie miałby dowód z przesłuchania stron, którego nieprzeprowadzenie – zdaniem powoda – naruszyło przepis art. 299 k.p.c. Trzeba mieć bowiem na względzie, iż powód w pozwie domagał się przeprowadzenia tego dowodu na okoliczność zainteresowania jego syna S. G. sytuacją w pozwanej spółdzielni po przyjęciu go w poczet jej członków w sierpniu 2010 r., a w konsekwencji poddania krytyce pracy osób w niej zatrudnionych, poparcia udzielonego synowi przez powoda w postępowaniu poprzedzającym wykreślenie go ze spółdzielni, podjęcia przez Radę Nadzorczą uchwały o jego wykreśleniu, odwołania się od niej przez powoda i oddalenia odwołania przez Walne Zgromadzenia strony pozwanej. Tymczasem okoliczności związane z postępowaniem wewnątrzspółdzielczym zakończonym podjęciem przez Radę Nadzorczą uchwały o wykreśleniu powoda ze spółdzielni oraz oddaleniem jego odwołania od tej uchwały przez Walne Zgromadzenie zostały wyczerpująco ustalone przez Sąd Okręgowy na podstawie dokumentów ze spółdzielczych akt osobowych powoda i statutu spółdzielni, których prawdziwości ani treści skarżący nie kwestionował. Nie było zatem potrzeby na te okoliczności powoływać dowodu z przesłuchania stron, skoro stosownie do treści art. 299 k.p.c. może on zostać dopuszczony wówczas, jeśli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Natomiast okoliczności związane z zaangażowaniem syna S. G. w życie spółdzielni i krytyką działania jej pracowników nie miały dla rozstrzygnięcia sprawy żadnego znaczenia. Nawet jeśli powód w nieujawniony sposób pomagał synowi analizować działania strony pozwanej i wspierał go w krytyce jej władz, a między powodami a organami strony pozwanej istniał jakikolwiek konflikt, to obowiązkiem Sądu w sprawie o

uchylenie uchwały o wykreśleniu członka spółdzielni jest jedynie zbadanie, czy przyczyny podane w uchwale o wykreśleniu istniały i czy wykreślenie członka spółdzielni z tych właśnie przyczyn nie naruszało przepisów prawa lub postanowień statutu. Skoro w niniejszej sprawie przyczyną wykreślenia powoda z rejestru członków było zerwanie więzi organizacyjnej ze spółdzielnią na okres 4 lat i nieuczestniczenie w realizacji jej celów statutowych, a nie – konflikt z osobami wchodzącymi w skład organów strony pozwanej, to obowiązkiem Sądu I instancji było zbadanie, czy istotnie powód nie utrzymywał wskazanej wyżej więzi z pozwaną spółdzielnią w tym czasie oraz czy wykreślenie go z rejestru członków wskutek takiego zaniechania jest zgodne z prawem i statutem.

Z tych samych przyczyn zbędne było przeprowadzania dowodu z zeznań zawnioskowanych w pozwie świadków zarówno na wyżej wskazane, a podane w pozwie, okoliczności, jak również na powołaną na rozprawie w dniu 07.11.2011 r. okoliczność motywów, które posłużyły stronie pozwanej na skorzystanie z blankietu statutu i wykreślenie powoda z rejestru jej członków. Sąd Okręgowy trafnie i wyczerpująco uzasadnił przyczynę oddalenia dowodu z zeznań wymienionych w pozwie świadków jako zbędny dla wyjaśnienia spornych okoliczności, a pogląd ten Sąd Apelacyjny w pełni podziela.

Mając na względzie powyższe, za bezzasadne uznać należało wszystkie podniesione w apelacji zarzuty naruszenia prawa procesowego.

Chybionym okazał się również zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 24 § 3 Prawa spółdzielczego. W myśl tego przepisu członek niewykonujący obowiązków statutowych z przyczyn przez niego niezawinionych może być wykreślony z rejestru członków spółdzielni. Przyczyny wykreślenia określa statut. Stosownie do treści § 8 pkt 4 lit. b statutu strony pozwanej, uchwalonego w dniu 19.06.2010 r. i obowiązującego w chwili podjęcia uchwały o wykreśleniu powoda z pozwanej spółdzielni, członek niewykonujący obowiązków statutowych z przyczyn przez niego niezawinionych może być wykreślony z rejestru członków spółdzielni w szczególności wówczas, gdy nie utrzymuje więzi organizacyjnej ze spółdzielnią przez okres dłuższy niż rok. Niewątpliwie zatem utrzymywanie przez członka więzi organizacyjnej ze spółdzielnią zostało uznane w tym zapisie statutu za jeden z obowiązków członkowskich, którego niewykonanie skutkować może wykreśleniem członka ze spółdzielni. W przekonaniu Sądu Apelacyjnego utrzymywanie więzi organizacyjnej ze spółdzielnią przejawia się w uzewnętrznionym zachowaniu członka, który w sposób przewidziany prawem spółdzielczym i statutem wykonuje obowiązki przewidziane w art. 18 § 5 prawa spółdzielczego i § 6 ust. 4 statutu (o tej samej treści), czyli przestrzega przepisów prawa, postanowień statutu i opartych na nich regulaminów, dba o dobro i rozwój spółdzielni oraz uczestniczy w realizacji jej zadań statutowych. Należy podzielić stanowisko Sądu Okręgowego, iż utrzymywanie tej łączności ze spółdzielnią w minimalnym stopniu przejawia się w uczestniczeniu w obradach Walnego Zgromadzenia, co umożliwia zapewnienie właściwego quorum (zwłaszcza w tak małej spółdzielni jak strona pozwana), i głosowaniu nad uchwałami mającymi podstawowe znaczenie dla funkcjonowania każdej spółdzielni, bowiem umożliwiającymi realizację jej statutowych działań. Nie można zgodzić się z powodem, że żaden przepis prawa spółdzielczego ani statutu nie nakłada na członka obowiązku utrzymywania więzi organizacyjnej ze spółdzielnią, skoro stanowi o nim jedynie § 8 pkt 4 lit. b statutu. Skoro bowiem przepis art. 18 § 6 prawa spółdzielczego wskazuje, iż członek wykonuje również inne (niż ujęte w art. 18 § 5) obowiązki określone w ustawie lub statucie, oznacza to, że zarówno prawo spółdzielcze sensu largo, jak i statut konkretnej spółdzielni mogą regulować (i zazwyczaj regulują) obowiązki członków spółdzielni w różnych działach i przepisach (np. zadeklarowania udziałów, wniesienia wpisowego itp.). Nie ma żadnych przeszkód, by obowiązek utrzymywania więzi organizacyjnej ze spółdzielnią został uregulowany w innym zapisie statutu niż ogólne obowiązki każdego członka spółdzielni (§ 6) czy obowiązek wniesienia wpisowego i wpłacenia udziału (§ 7).

Ponadto nie można pomijać, iż interpretacja statutu winna odbywać się nie tylko w świetle przepisów Prawa spółdzielczego, ale i w kontekście konkretnych okoliczności, tj. uchwalenia i obowiązywania statutu w konkretnej spółdzielni powstałej dla realizacji określonych celów przez jej członków. Wobec powyższego zważyć należało, co podnosiła w swych pismach procesowych i odpowiedzi na apelację strona pozwana, a czemu powód nie przeczył, iż w poprzednio obowiązującym statucie z dnia 21.06.1997 r., w którego opracowywaniu i przyjęciu powód osobiście uczestniczył (wówczas jako członek zarządu), istniał zapis umożliwiający wykreślenie członka w szczególności, gdy

nie utrzymuje on więzi gospodarczych ze spółdzielnią przez okres dłuższy niż 6 miesięcy. Na tej podstawie powód uczestniczył w podejmowaniu decyzji o wykreśleniu innych członków ze spółdzielni.

Zatem wbrew zarzutom skarżącego należy stwierdzić, że zapis § 8 pkt 4 lit. b statutu sformułowany jest wystarczająco jasno i precyzyjnie, by mógł on zostać uznany za zgodną z prawem podstawę wykreślenia członka ze spółdzielni, nie naruszając przepisu art. 24 § 3 Prawa spółdzielczego.

Badając, czy przyczyna wykreślenia rzeczywiście zaistniała, Sąd Apelacyjny miał na uwadze prawidłowe ustalenia faktyczne Sądu I instancji, dokonane w oparciu o dowody z dokumentów, których prawdziwości nie kwestionowała żadna ze stron. Nie ulega zatem wątpliwości, że powód był członkiem pozwanej spółdzielni od 1989 r., przy czym w latach 1993 – 1999 pełnił funkcję członka zarządu, zaś w latach 2000 – 2006 – funkcję zastępcy prezesa zarządu i prezesa zarządu (od 21.07.2000 r.). Ostatni raz powód uczestniczył w walnym zgromadzeniu spółdzielni w dniu 27.10.2006 r., natomiast był nieobecny na zgromadzeniach w roku 2007, 2008, 2009 i 2010 i nieobecności tej nie usprawiedliwiał, mimo prawidłowego zawiadamiania go o terminach zgromadzeń listami poleconymi z adnotacją o obowiązkowym na nim stawiennictwie. Nie udzielił także innej osobie pełnomocnictwa do reprezentowania go na walnym zgromadzeniu, nie uczestniczył w rozwiązywaniu bieżących problemów spółdzielni w tym okresie, w tym w pracach nad uchwaleniem nowego statutu w 2010 r., ani w realizacji jej zadań. Nie zwracał się z pismami do spółdzielni ani nie działał na jej rzecz. Okolicznościom tym skarżący nie przeczył. Twierdził jedynie, iż o sprawach spółdzielni informowany był przez swego syna P. G., zaś w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym poprzedzającym jego wykreślenie podnosił chęć dalszego uczestnictwa w życiu spółdzielni jako jej członek, co miałyby świadczyć o utrzymywaniu więzi organizacyjnej ze strona pozwaną.

Z takim stanowiskiem powoda nie sposób się zgodzić. Wyżej ustalone okoliczności jednoznacznie przemawiają za zerwaniem przez powoda, po dniu 27.10.2006 r., organizacyjnej więzi ze strona pozwaną, co wyrażało się przede wszystkim w zaniechaniu uczestnictwa w walnych zgromadzeniach spółdzielni, na których podejmowano najistotniejsze dla bytu strony pozwanej decyzje. W ocenie Sądu Apelacyjnego, w świetle zasad doświadczenia życiowego i reguł logicznego rozumowania, powód – nie tylko jako członek spółdzielni, ale przede wszystkim jako wieloletni członek jej zarządu – zdawał sobie sprawę z wagi uczestnictwa w walnych zgromadzeniach, z rodzaju podejmowanych tamże decyzji oraz potrzeby zapewnienia quorum dla ważności głosowanych uchwał, przy czym w tak małej spółdzielni, jaką jest strona pozwana, licząca 12 członków, uczestnictwo każdego z nich w walnym zgromadzeniu było niezwykle istotne. Ponadto powód, pełniąc przez 12 lat funkcję członka zarządu, na podstawie poprzednio obowiązującego statutu uczestniczył w podejmowaniu decyzji o wykreśleniu członków ze spółdzielni z uwagi na nieutrzymywanie więzi gospodarczej ze spółdzielnią przez okres dłuższy niż 6 miesięcy. Jako członek małej spółdzielni znał treść statutu, w tym ustalonych w nim przyczyn wykreślenia ze spółdzielni oraz konsekwencje bierności w życiu strony pozwanej. Przy czym na szczególne uwzględnienie zasługuje fakt, że powód nie utrzymywał ze strona pozwaną w zasadzie żadnej więzi aż przez 4 lata, choć przesłanką wykreślenia, o której mowa w § 8 pkt 4 lit b. statutu, jest brak więzi organizacyjnej ze spółdzielnią jedynie przez okres dłuższy niż rok.

Nie można nadto zgodzić się ze skarżącym, jakoby wystarczające dla zachowania omawianej więzi było wewnętrzne przekonanie o chęci dalszego uczestnictwa w spółdzielni i zadeklarowanie tego przekonania w postępowaniu poprzedzającym wykreślenie. Wola członka spółdzielni, na co już wcześniej zwracano uwagę, winna zostać przez niego uzewnętrzniona poprzez wykonywanie nałożonych na niego obowiązków i korzystanie z przysługujących mu praw. Powód w żaden sposób nie wykazał, a to na nim w myśl art. 6 k.c. spoczywał ciężar dowodu w tej kwestii, by utrzymywał więź organizacyjną ze pośrednictwem swego syna P. G., skoro jemu również nie udzielił nawet pełnomocnictwa do działania w swym imieniu wobec strony pozwanej, w tym chociażby do reprezentowania na walnym zgromadzeniu.

Nie sposób zgodzić się ze skarżącym, by zaskarżona uchwała była formą odwetu na powodzie za wsparcie, jakiego udzielił swojemu synowi S. G. w krytyce działań pracowników pozwanej spółdzielni. Uchwała podjęta bowiem została po zasadniczych zmianach w spółdzielni, tj. uchwaleniu nowego statutu i wyborze nowej rady nadzorczej, która postanowiła zbadać aktywność wszystkich członków spółdzielni. Wskutek analizy tej aktywności rada nadzorcza wszczęła postępowanie wewnątrzspółdzielcze celem wyjaśnienia organizacyjnej bierności 3 członków spółdzielni, przy

czym wobec dwóch, w tym powoda, podjęto uchwałę o ich wykreśleniu, stosując przewidziane w statucie kryteria i dając im możliwość wypowiedzenia się w tej materii przed podjęciem stosownej uchwały.

Trafnie zatem przyjął Sąd I instancji, że strona pozwana mogła podjąć uchwałę o wykreśleniu powoda z rejestru swoich członków, a decyzja w tej materii opierała się na regulacjach statutowych, które wyraźnie określały przesłankę wykreślenia i została należycie uzasadniona.

Także w ocenie Sądu Apelacyjnego wykreślenie skarżącego z rejestru członków strony pozwanej nie naruszało przepisów prawa ani postanowień statutu, wobec czego Sąd Okręgowy zasadnie oddalił powództwo A. G. w przedmiotowej sprawie.

Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda jako oczywiście bezzasadną, orzekając o kosztach postępowania apelacyjnego w oparciu o przepis art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z § 11 ust. 1 pkt 1 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. „w sprawie opłat za czynności adwokackie...”.

bp